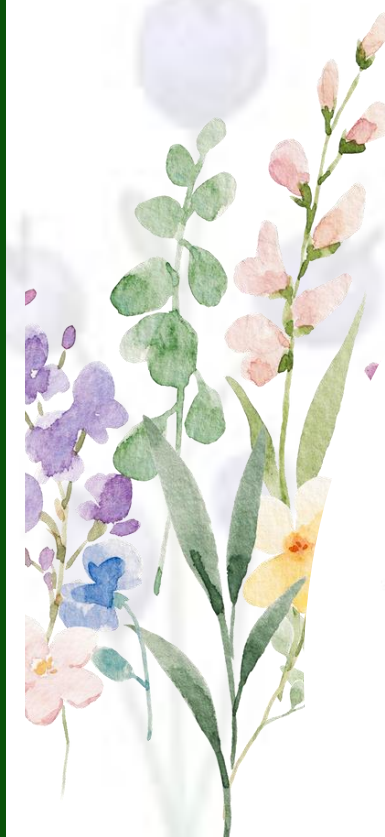

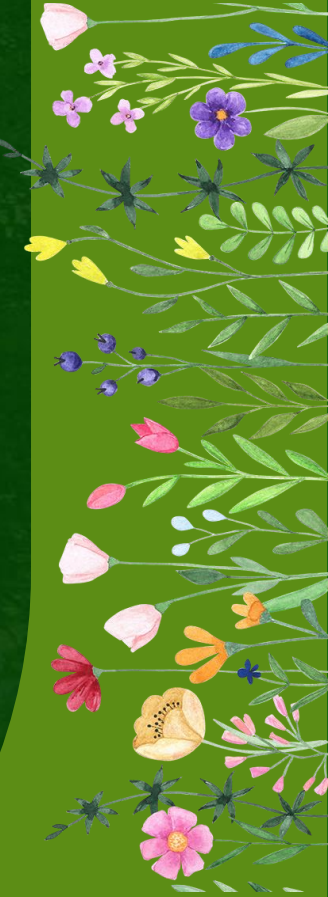
ESMATÄHTSATE PÄRANDKOOSLUSTE SIDUSUSE SUURENDAMINE PROJEKTI “LIFE CONNECTING MEADOWS” NÄITEL

RMK looduskaitsekonverents
31.10.2025, Kuressaare
Annely Holm, projektijuht
Eesti Maaülikool

Projekt

LIFE Connecting Meadows -

Muhu pärandniitude taastamine ja sidususe suurendamine.

Eelarve: 1 373 000 EUR (75% LIFE, 25% KIK)

Periood: 12.2020-12.2025

Juhtpartner: Eesti Maaülikool

Partnerid: Pärandkoosluste Kaitse Ühing, MTÜ Elurikas
Eesti, Gotlandi niidukomitee

Muhu saare juba hoolduses olevate pärandkoosluste sidususe ja seeläbi niitudele omaste liikide geneetilise mitmekesisuse ja säilenõtkuse suurendamine.

Niitude sidususe kohta info kogumine ning analüüsimine ja niitude sidususe modelleerimine. Biomitmekesisuse ja sotsiaalmajandusliku mõju seire.

EESMÄRGID

Sidususe suurendamiseks esmatähtsate pärandniitude (6280*, 1630* ja 6530*) taastamine 200 hektari suurusel alal, et luua nõ hüppelauad liikide levikuks alade vahel ning joonobjektide kaudu ühenduskoridoride loomise demo läbiviimine ja seire.

Huvigruppide kaasamine läbi koolituste, demopäevade ja infopäevade korraldamise ning info levitamise (sotsiaalmeedia, artiklid, infovoldikud, virtuaalsed matkarajad). Sihtrühmade teadlikkuse suurendamine läbi konsulentide koolitamise ja pärandniitude toodangu tarbijateadlikkuse tõstmise.

Taastatud alade jätkusuutliku hooldamise tagamine läbi karjatamise ja niitmise infrastruktuuri rajamise/soetamise.

Elupaikade taastamine

- 202 hektarit taastatud pärandkooslusi
- 158 ha loopealseid, 23 ha rannaniite, 21 ha puisniite
- 19 taastamisalal
- Projektis osales 78 maaomaniku, 61 maaüksust (sellest 4 riigi või valla omandis)
- Projektis osales 8 talunikku ja 5 taastamisettevõtet

Taastamisalade valikul on võimalikult palju arvesse võetud ala mõju juba hoolduses olevate niidulaikude sidususe suurendamiseks. Samas on taastamistööd piiratud Natura 2000 võrgustiku alade, inventeeritud elupaigatüübi ning eramaaomaniku nõusolekust.

Elupaikade sidususe modelleerimine

Raport ja rohkem infot projekti kodulehel

<https://pk.emu.ee/life-connecting-meadows-life-nature-projekt>

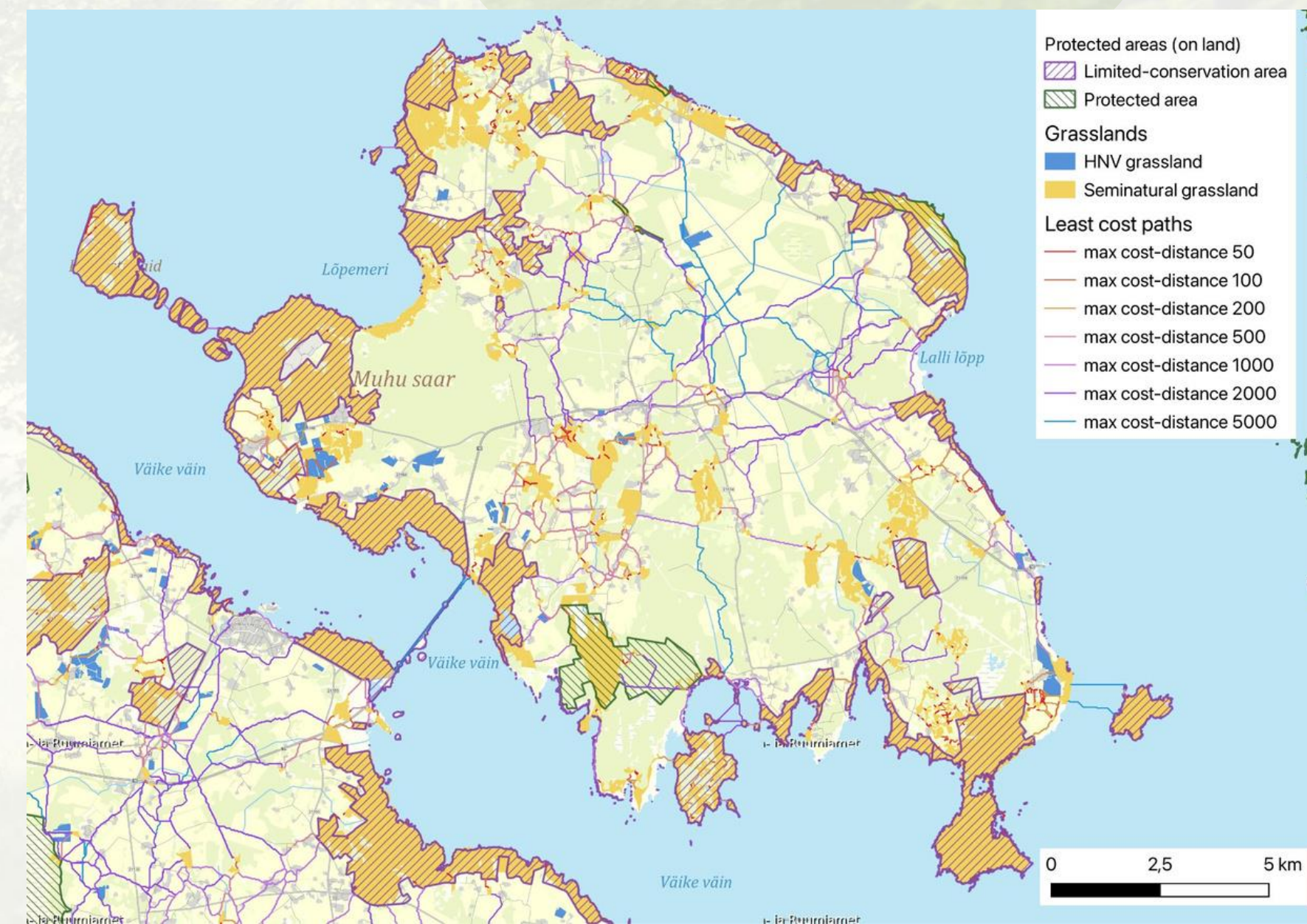
Mudelitekspert on Ott Luuk

Modelleerimine näitas, et Muhus on niidulaigud omavahel võrdlemisi hästi ühendatud.

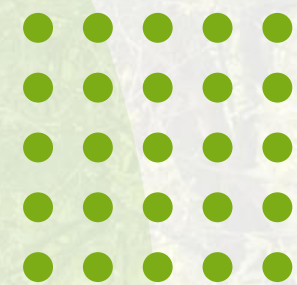
Ühenduskohad on peamiselt väljaspool kaitsealasid asuvad pärandniidu laigud, püsirohumaad ning lineaarsed niidu sarnased elemendid - teeääred, kraaviperved, eletriliinide alused.

See viitab, et niidulaikude ühenduse loomisel on ümbritseva maastikul ja selle hooldamise meetodikal oluline mõju. Samuti viitab see, et lineaarsed niidusaarnased elemendid ja nende hooldamise meetodika omab olulist mõju niitude sidususele.

Mudeli laiendamisel kogu Eestile ilmnesid puudujäägid väljaspool kaitseala asuvate pärandniitude kohta kogutud infos.

Niidutaimede külvamine teeäärtesse ja hooldusrežiim

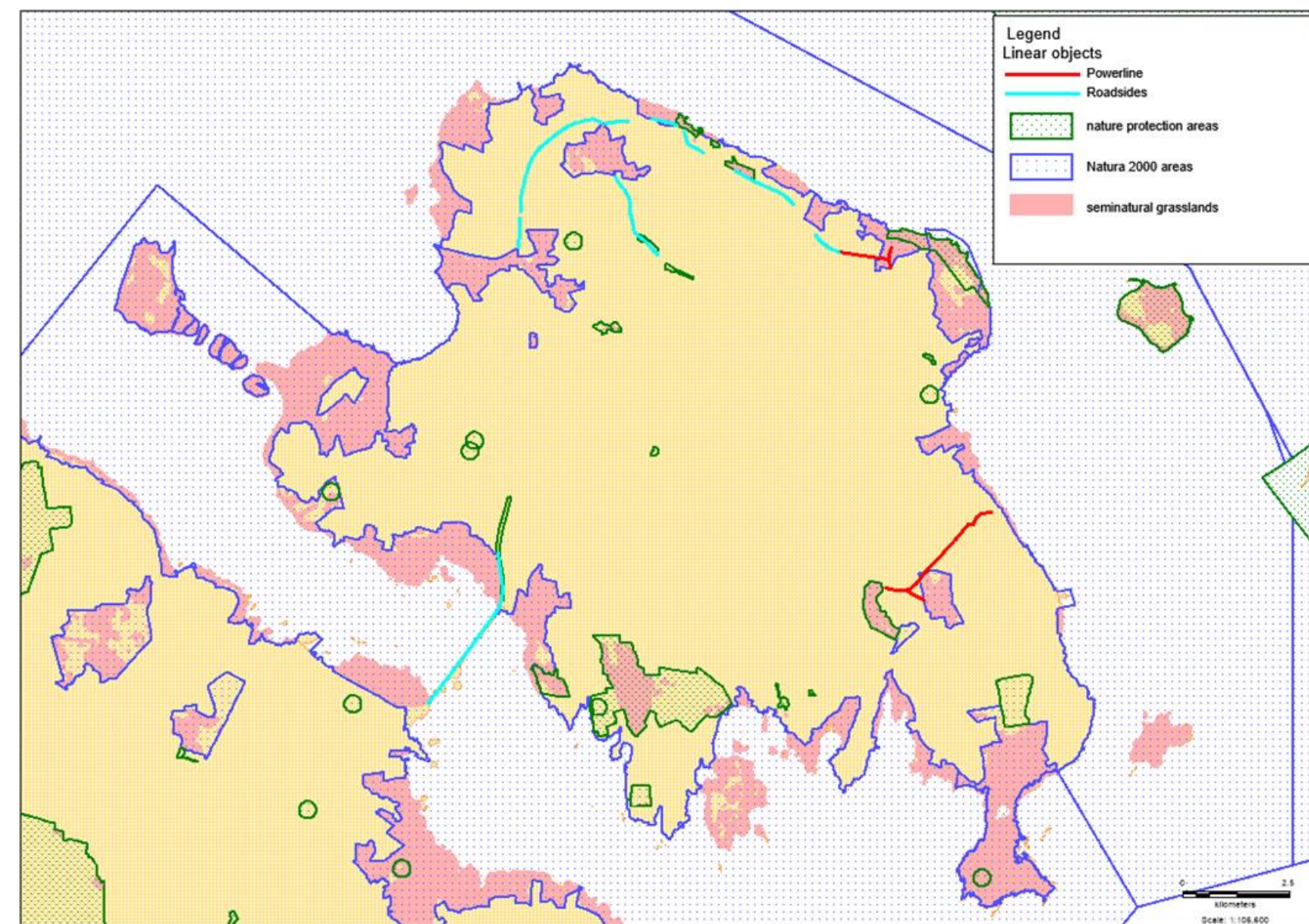
➤ Külvamine ca 4000 m² alale

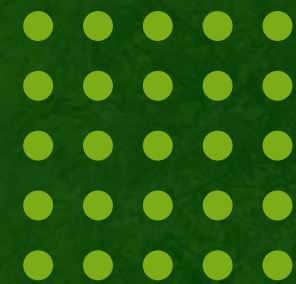
➤ Väljaspool Natura 2000 alasid

➤ Kahes etapis niitmine

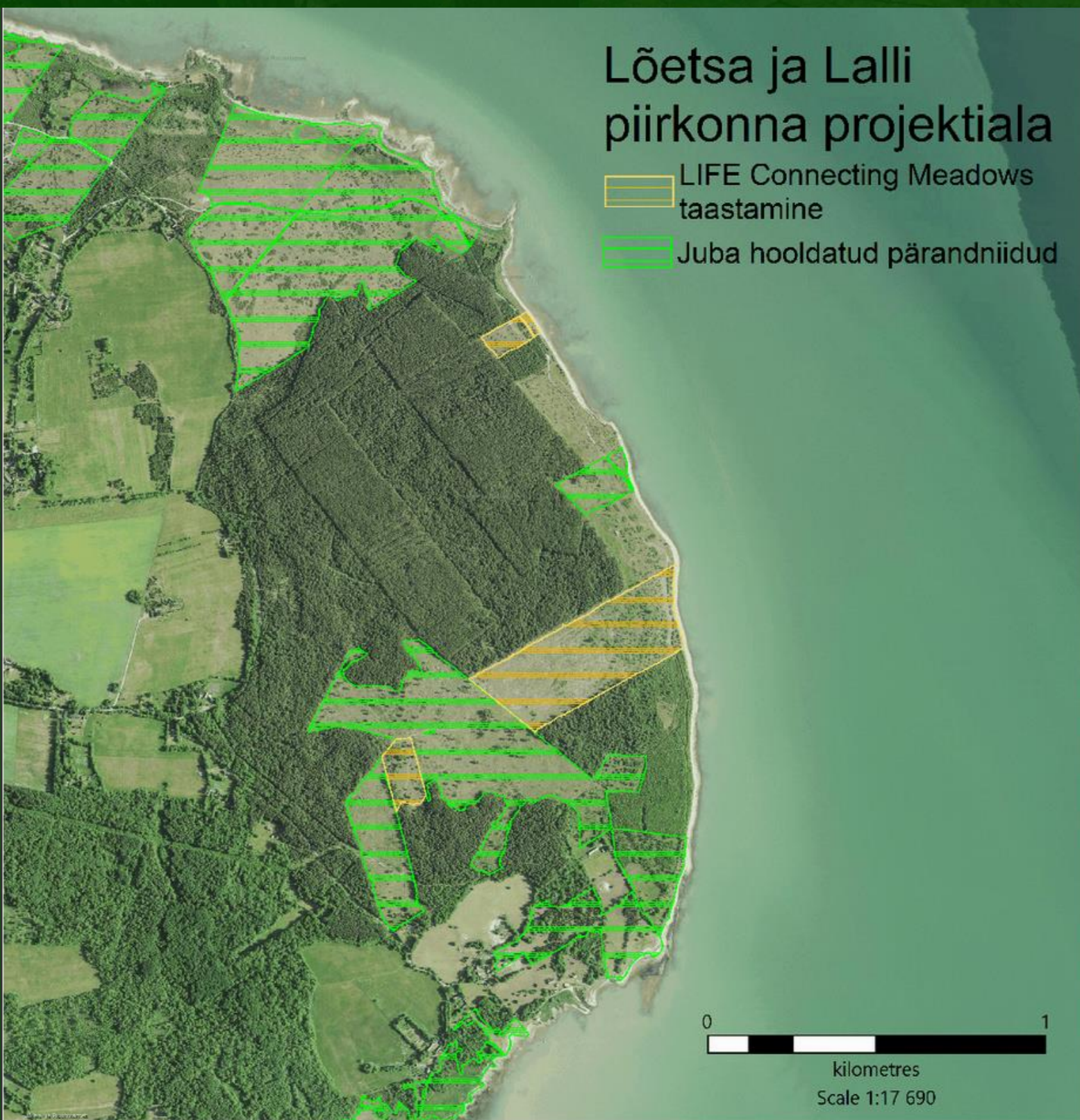
Raport ja rohkem infot
projekti kodulehel
[https://pk.emu.ee/life-
connecting-meadows-life-
nature-projekt](https://pk.emu.ee/life-connecting-meadows-life-nature-projekt)

Seemneekspert on Mart
Meriste

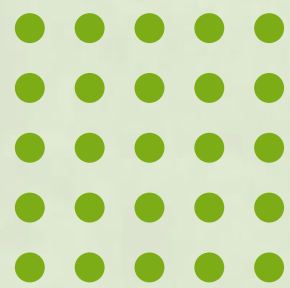
Taastamisalade valiku näide Lõetsa-Lalli

- Hüppelauad niidulaikude ühendamiseks
- Istutatud männikultuurist koridor läbi
- Hooldamise taasalustamine uus ja vana ala koos - seemnelevi suurendamine

Taastamine Lõetsa-Lalli

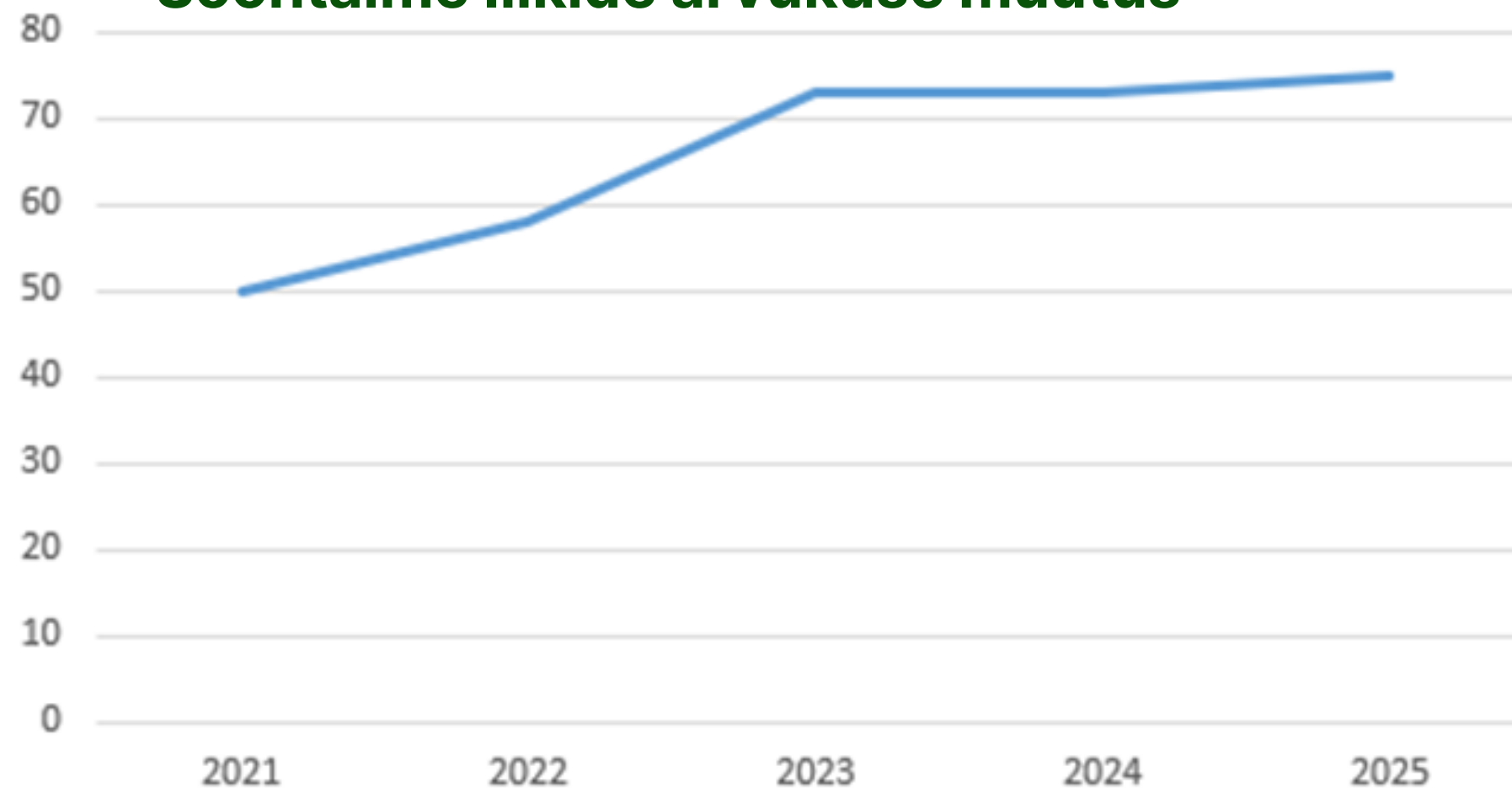

Seire tulemused Lõetsa- Lalli

Lindude seire näitas trendi metsalindudest avatud elupaiku eelistavate indikaatorliikide poole. Enne taastamist olid peamised linnuliigid alal metsvint, mustpea põõsalind, väike lehelind ja salu lehelind. Peale taastamist olid domineerivad linnuliigid pruunselg põõsalind, karmiinleevike ja nõmmelõoke. Ka punaselg-õgija registreeriti seire käigus.

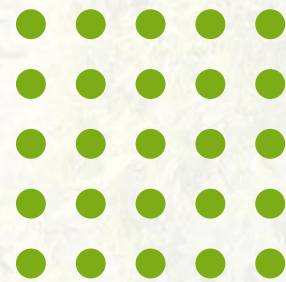
Soontaimeliikide arvukuse muutus

- Enne taastamise algust 50 liiki, taastamine 2021 talvel, 2022 hooldusesse
- 2025 aastal 91 liiki sh 5 kaitsealust liiki
- Heas seisus kontrollalal 101 liiki sh 5 kaitsealust liiki

Kokkuvõte

Pärandkoosluste sidususel mängib olulist rolli taastatud alade asukohavalik aga ka läheduses asuvate alade iseloom ja hooldusrežiim.

Olulist rolli sidususe loomisel mängivad lineaarsed niidutega sarnased objektid.

Isegi raskesti taastatavate pärandniitude liigirikkus taastub suures osas 2-3 aasta jooksul peale taastamistööde läbiviimist ja hoolduse taasalustamist

Suurt rolli taastamistööde õnnestumises mängib huvigruppide (maaomanikud, taastajad ja talunikud) edukas kaasamine.

Taluniku toetamine hooldustaristuga tagab ala sujuva liikumise taastamisest hooldusesse ja aitab tagada taastamise investeeringu jätkusuutlikkuse.

TÄNAN KUULAMAST!

Raportid ja rohkem infot projekti kodulehel
<https://pk.emu.ee/life-connecting-meadows-life-nature-project>

Jälgi meid sotsiaalmeedias #LIFEConnectingMeadows

